

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА

«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СЦЕНІЧНА ПІДГОТОВКА»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Вибіркова навчальна дисципліна «Сценічна підготовка» є необхідним компонентом циклу професійної підготовки. Актуальність курсу визначається необхідністю закріплення та поглиблення отриманих практичних акторських знань та навичок, підготовки до екзамену з дисципліни «Сценічна підготовка», а також формування уявлень про основні поняття та розділи курсу, навичок розумової праці та самостійності у пошуку та придбанні нових знань з музичного мистецтва, з метою надання їм допомоги у самостійному вивченні тем навчального курсу.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

У межах курсу освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральна компетенція (ІК):

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 7, курси III-IV, семестри V–VII, загальний обсяг — 210 годин, з них аудиторних — 93 години, самостійних — 117 годин. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 7, курси II–III, семестри III–V, загальний обсяг — 210 годин, з них аудиторних — 93 години, самостійних — 117 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Сценічна підготовка» є надання здобувачам освіти професійного досвіду сценічної майстерності, володіння основами артистизму, сценічного руху, пластично-хореографічними навичками; розвиток художнього смаку з метою удосконалення рівня концертного виконавства; підготовка здобувачів до виконавської і педагогічної діяльності, в контексті сучасної вокальної майстерності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ (РН)

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стилевих особливостей.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 12 Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Навчальна дисципліна «Сценічна підготовка» вивчається протягом двох останніх років та є професійно важливим навчальним курсом. «Сценічна підготовка» безпосередньо пов'язано з такими дисциплінами, як «Фах», «Клас ансамблю», «Виконавська практика». Означений предмет допомагає розбудовувати у здобувача фахової передвищої освіти творчий та послідовно-логічний підходи, стосовно вирішення низки художньо-творчих, мистецьких завдань.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ. Дикція та орфоепія. Будова мовного апарату. Гігієна голосу. Профілактика професійних захворювань.

Тема 2. Монолог. Внутрішній і спрямований монолог. Мовна характеристика героя. Час написання твору. Конфлікт, словесна дія, підтекст.

Тема 3. Робота над мовно-руховою координацією (загальна координація в часі, просторі, ритмічному малюнку, характері, звучанні мови; створення комбінації).

Тема 4. Робота з партнером; тренінг взаємодії(абстрактний тілеснотактильний контакт).

Тема 5. Робота над музично-пластичною імпровізацією (спонтанний вираз музики тілом, абстрактна-асоціативне мислення тілом).

Тема 6. Підготовка до вокально-рухової координації (поетапне створення складної смислової комбінації).

Тема 7. Виконання вокально-рухової координації (з'єднання точного виконання техніки рухів із змістом та акторським виконанням).

Тема 8. Робота над музично-пластичною імпровізацією (спонтанний вираз музики тілом, абстрактна-асоціативне мислення тілом).

Тема 9. Стиль автора в роботі над уривками українських та світових митців.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Сценічна підготовка» реалізується у вигляді аудиторних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

- спонукально-мотиваційний;
- інформаційний;
- творчо-рефлексивний;

Технології передбачають:

- оновлення змісту вокальних дисциплін;
- використання інтерактивних форм та методів формування сценічно-образної культури вокалістів за наступних педагогічних умов (посилення гуманістичної

функції змісту сценічної підготовки на основі реалізації ціннісних смислів музичного мистецтва;

- включення в процес вокальної підготовки інтерактивних методів з метою активізації творчого потенціалу майбутнього артиста-вокаліста;
- стимулювання творчої самореалізації майбутніх артистів-вокалістів у соціокультурній вокальній діяльності).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення дисципліни «Сценічна підготовка» передбачені поточний, семестровий та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється для перевірки рівня засвоєння тем курсу згідно з тематичним планом.

Семестровий (підсумковий) контроль визначає якість виконаної здобувачем навчальної роботи у певному семестрі та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану самостійну роботу, прослуховування виконання програми, співбесіду. По закінченні вивчення дисципліни здобувач освіти складає екзамен (підсумковий контроль). Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Навчальний курс «Сценічна підготовка» передбачає роботу як з викладачем у професійно облаштованій навчальній аудиторії, так і самостійно. Усі завдання, передбачені програмою мають бути виконані у встановлений термін. Активна участь здобувачів вищої освіти у навчальному процесі заохочується додатковими балами. Пропуски занять здобувачами фахової передвищої освіти припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню у вигляді вивчення додаткового навчального матеріалу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Біленька А. М. Еволюція сценічного слова в українському театрі та кінематографі : історико-культурний контекст (XX – перша чверть XXI ст.) : дис. ... д-ра філософії в галузі культурології : 034. Харків, 2023. 241 с.
2. Дадукевич О. В., Цивата Ю. В. Інтонація як засіб логіко-емоційної виразності в словесній дії професійного актора. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2022. № 4. С. 161–166.
3. Десятник Г. О., Лимар Л. Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості : тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних

комунікацій Гоян В. В.]. Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. Київ. 2020. 108 с.

4. Клековкін О. Ю. Театральна культура України : Сценарії. Ролі. Статуси. Київ : Арт Економі, 2020. 232 с.
5. Курбас Л. Філософія театру. ред. М. Москаленко; упоряд. М. Лабінський; післямови М. Москаленко, Д. Лабінська. Харків-Київ : «Основи», 2022. 920 с
6. Натанчук Л. Основи акторської майстерності та грим : метод. рекомендації для здобувачів освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво. Луцьк. 2022. 24 с.
7. Салата О. Український театр в умовах німецької окупації 1941-1942 рр.. *Наукові зошити історичного факультету Львівського університету*. 2022. Вип. 23. С. 83–92.
8. Турчина М. Архетип трікстера та його інтерпретація в українській музичній культурі кінця ХХ ст. -початку ХХІ ст. : дис. ... д-ра філософії в галузі культурології : 034. Київ, 2023.

Додаткова:

1. Антонюк В. Г. Школа сольного співу НМАУ ім. П. І. Чайковського. *Академія музичної еліти України: Історія та сучасність*. Київ : Музична Україна, 2004. С. 435–454.
2. Гнидь Б. П. Вокальний факультет. Спеціалізація «Спів». Академія музичної еліти України: Історія та сучасність. Київ : Музична Україна, 2004. С. 150–155.
3. Волошин П. Вокально виконавська манера, як творчий чинник сучасного вокального мистецтва. *Věda a perspektivy*. 2022. 2(9) .С. 132–141.
4. Вотреїна В. В. Мистецтво співу і вокальна методика М. Е. Донець-Тессейр. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського. 2001. 272 с.
5. Іригіна С. О. Сценічна культура студента-вокаліста як феномен фахової компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2021. Вип. 197. С. 91–96.
6. Овчинникова А. П. Сценічна мова: традиції і перспективи. *Культура України. Мистецтвознавство*. Харків. 2001. Вип. 8. С. 64–70.
7. Овчинникова А. П. Виразальні засоби мовного дискурсу у метахудожньому контексті : дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.01. Одеса, 2002. 405 с.
8. Сухолова М. А. Основні чинники впливу на сценічний імідж викладача вокалу в сучасних умовах. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 78. С. 222–226.
9. Швачко Т. О. Євгенія Мірошніченко. Музична Україна, 2011. 312 с.
10. Яник О. А. Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Основи сценічного руху» середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з

театрального мистецтва початкового професійного спрямування, клас драматичного театру, клас музичного театру (мюзиклу). Київ, 2022. 18 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://cutt.ly/UDR6PsB>
2. <https://cutt.ly/iDnHbkh>
3. <http://old.dailyviv.com/3D/loda/>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=pYxdUjR6v3E>
5. https://www.youtube.com/watch?v=T8Tdhh-1_3k
6. <https://www.youtube.com/watch?v=fHOoOQgJBWc>
7. <https://www.libok.net/razdel/26/iskusstvo>